

Motion till riksdagen 2017/18:3062

av **Mikael Eskilandersson (SD)**

Prövning enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att benämningen ”subsidiaritetsprövning” bör ses över och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att benämningen ”subsidiaritetsprövning” ska ersättas med ”subsidiaritetsprincipsprövning” eller motsvarande mer adekvat vokabulär och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att oavsett benämning så bör en prövning av och enligt subsidiaritetsprincipen alltid innehålla ett yttrande om både subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, och detta tillkännager riksdagen för riksdagsstyrelsen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga att varje yttrande gällande proportionalitetsprinciperna bör innehålla noteringar om vad ett utkast till lagstiftningsakt får för finansiella konsekvenser och administrativt ansvar som vilar på nationella regeringar eller regionala eller lokala myndigheter, och detta tillkännager riksdagen för riksdagsstyrelsen.

Motivering

Sveriges riksdag är ett av få nationella parlament som prövar samtliga utkast till lagstiftningsakter där EU inte besitter exklusiva befogenheter utifrån den fördragsenliga subsidiaritetsprincipen. Samtidigt är det regeringen som företräder Sverige och förfogar över merparten av resurserna för att praktiskt hantera relationen med EU. För att riksdagen ska kunna fullfölja sina åligganden och möjligheter i detta avseende på bästa sätt krävs alltså väl etablerade rutiner för samspelet mellan riksdag och regering, i form av adekvata underlag, information och överläggningar etc. För närvarande pågår en översyn av bland annat just detta och det förefaller sålunda ligga väl i tiden att uppmärksamma berörda parter på ett antal tillkortakommanden i den hittills rådande

ordningen, vilka kan leda till oklarheter i hur de nationella parlamentens yttrande gällande de s.k. subsidiaritetsprövningarna ska formuleras.

Enligt senaste utgåvan av riksdagens betänkandehandbok kan utläsas att: ”Subsidiaritetsprövningen handlar dock om att avgöra om en åtgärd bör vidtas på medlemsstatsnivå eller unionsnivå, inte om att framföra synpunkter i sak på den föreslagna åtgärden.”

I samma stycke kan emellertid dessutom utläsas att: ”Utskotten torde således vara oförhindrade att göra en sådan form av proportionalitetstest inom ramen för subsidiaritetsprövningen.”

Denna oklarhet eller tvetydighet finns i samtliga av riksdagens styrande dokument. Vid en genomgång av de riktlinjer, styrande och juridiskt bindande dokument från bl.a. konstitutionsutskottets betänkanden, riksdagens betänkandehandbok och riksdagens subsidiaritetskappa samt europeiska fördragen med tillhörande protokoll finns det ca 14 olika benämningar i de olika dokumenten som härrör till hur en s.k. subsidiaritetsprövning ska bedömas.

Hur en s.k. subsidiaritetsprövning ska tolkas och vad som bör ingå i ett nationellt yttrande ställs på sin spets vid en genomgång av dessa 14 olika benämningar: prövningen, principen, principer, protokollsutdrag, prövningsutlåtande, motiverat yttrande, subsidiaritetskontrollen, subsidiaritetsprövningar, subsidiaritetsprincipen, prövning av subsidiaritetsprincipen, subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, proportionalitetsprincipen, proportionalitetskriterium, proportionalitetstest.

Vad som gör det än mer oklart är att benämningen ”subsidiaritetsprövning” inte förefaller finnas med i EU-fördragen eller i tillhörande protokoll. Detta protokoll som har samma rättsliga ställning som själva fördragen men som innehåller mer detaljerade bestämmelser på vissa områden använder istället benämningen ”subsidiaritetsprincipen”. Prövning av eller enligt subsidiaritetsprincipen torde därmed också vara en juridiskt mer korrekt formulering, snarare än att använda benämningen ”subsidiaritetsprövning”.

Enligt EU-fördragen ska de nationella parlamenten se till att subsidiaritetsprincipen följs i enlighet med det förfarande som anges i protokollet. Unionens institutioner ska även tillämpa både subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen i enlighet med protokollet.

Enligt artikel 5 i protokollet:

Utkasten till lagstiftningsakter ska motiveras med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje utkast till lagstiftningsakt bör innehålla ett formulär med närmare uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna har följts. Formuläret bör innehålla underlag som gör det möjligt att bedöma dess finansiella konsekvenser och, om det gäller ett direktiv, dess konsekvenser för de bestämmelser som medlemsstaterna ska genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivån ska bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång det är möjligt, på kvantitativa sådana. I utkasten till lagstiftningsakter ska hänsyn tas till att det finansiella eller administrativa ansvar som vilar på unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt ska begränsas och stå i proportion till det mål som ska uppnås.

Enligt artikel 5 i protokollet så ska alltså lagstiftningsakter motiveras med avseende på både subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Vidare så bör enligt artikel 5 i

protokollet utkast till lagstiftningsakt beröra finansiella konsekvenser, administrativt ansvar som vilar på nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter m.m. Sålunda bör benämningen ”subsidiaritetsprövning” ses över och ersättas med exempelvis ”subsidiaritetsprincipsprövning” eller motsvarande mer adekvat vokabulär. Vidare bör förtydligas att oavsett benämning på denna ”prövning” så bör den alltid innehålla ett yttrande om både subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Härutöver bör klargöras att varje yttrande gällande proportionalitetsprinciperna bör innehålla noteringar vad ett utkast till lagstiftningsakt får för finansiella konsekvenser, administrativt ansvar som vilar på nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter m.m.

Genom att riksdagen fastslår ovanstående kan sedermera också krävas av regeringen att den anpassar sina rutiner och underlag på ett sådant sätt att riksdagens behov och önskemål kan efterkommas på bästa sätt.

Mikael Eskilandersson (SD)